

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

colepis · NAKSKOV

**Nakskov Gymnasium
1994/95**

3

Nakskov Gymnasium 1994/95

Gymnasiet udefra...

Jørgen Nørgaard

Nakskov Gymnasiums bestyrelsesformand gennem 4 år, Jørgen Nørgaard, beskriver arbejdet under den nye lov om bestyrelser fra 1990.

I 1990 blev vedtaget en ny lov om gymnasiebestyrelser, som indebar at gymnasiets bestyrelse fik en ny sammensætning med virkning fra september 1991. Nu er bestyrelserne sammensat af repræsentanter fra kommunalbestyrelse og amtsråd, skolelederne, arbejdsgiverne, fagbevægelse, lærere og administrativt personale, elever samt forældre.

Bestyrelsernes arbejdsopgaver er fastsat i loven og omfatter budgetlægning, kapacitet (antal elever pr. klasse), fagudbud, ferieplan, ordensregler samt samarbejdet mellem hjem og skole.

Det lå fra starten fast, at gymnasiebestyrelser ikke fik tillagt samme kompetence som folkeskolebestyrelser. Alligevel er bestyrelserne et relativt betydningsfuldt organ. Dette til trods for at det er lidt problematisk med forskellige valgperioder for de valgte repræsentanter, fordi valgperioderne spænder fra 1 til 4 år, og der er derfor en jævnlig udskiftning blandt bestyrelsesmedlemmerne.

Vi gik så igang med arbejdet. Bestyrelsen holder normalt 1 møde pr. kvartal på

tidspunkter, der passer ind i gymnasiets rytme med hensyn til planlægning af f.eks. budget, ferieplaner og fagudbud.

Den lokale ramme

Skolens vedtægter var fastsat af amtets undervisnings- og kulturudvalg, men vi fik også fastlagt en lokal forretningsorden for bestyrelsesarbejdet (regler for dagsordenens udseende, indstillinger, referater, afbudsregler m.v.)

„Nogle var måske nervøse for, hvad de nye bestyrelser nu kunne finde på at blande sig i.“

De første par år af bestyrelsesarbejdet var præget af at finde „fodslaw“. Alt var jo temmelig nyt. Nogle var måske nervøse for, hvad de nye bestyrelser nu kunne

finde på at blande sig i. Derfor valgte vi på et relativt tidligt tidspunkt at få udarbejdet og godkendt gymnasiets målsætninger, som desuden i hver valgperiode skal drøftes af den nye bestyrelser. Desuden deltog nogle af bestyrelsesmedlemmerne i diverse informationsmøder arrangeret af amtet.

Hvad har vi så arbejdet med?

Det evigt tilbagevendende har været budgetlægningen, som har været præget af reduktioner. På det sidste lader det til, at situationen er forbedret - ihvert fald i 1995 og sandsynligvis også i 1996. Jeg kan personligt glæde mig over, at en fotokopieringsafgift på 300 kr. pr. år er afskaffet igen. Det ville have været mere reelt

–“og hvor ville vi i øvrigt ende, hvis brugerbetaling på gymnasieområdet greb om sig”–

at forhøje amtsskatten, som i forvejen finansierer gymnasierne, og hvor ville vi i øvrigt ende, hvis brugerbetaling på gymnasieområdet greb om sig. Heldigvis greb folketinget ind og fjernede afgiften ved lov. Bestyrelsens egentlige indflydelse på budgettet er dog begrænset til at fordele den ramme, som amtet melder ud, og som ihvertfald indtil nu ikke har givet an-

ledning til at bestyrelsen kan foretage større krumspring.

Vi har forholdt os til og indstillet til amtet, hvordan vi mener, at den nye HF-struktur skulle være. Resultatet blev en sammenlægning af VUC'erne på Lolland.

Vi har diskuteret ekskursionsprincipper for såvel den obligatoriske som for de privat arrangerede rejser. Baggrunden var at undgå pres på forældre og elever for at deltage i private rejser, som desuden kunne underminere gymnasiets officielle studietur. Vi bad om tilkendegivelser fra forældremændene fik kun 1 indlæg i debatten. Debatten gav anledning til et nyt sæt regler med udgangspunkt i bestyrelsens diskussioner og anbefalet af pædagogisk råd og fællesudvalget. Et væsentligt princip blev, at indtil den obligatoriske ekskursion i 2. g er afsluttet, bør hverken skolen eller dens lærere i skolens regi arrangere rejser af flere dages varighed. Gymnasiet forholder sig dog positivt til, at lærerne arrangerer rejser i ferieperioder for elever og kursister i afgangsklasser.

Ved at udsende en folder „Nyt fra bestyrelsen“ søgte vi at styrke samarbejdet skole/hjem og interessen for bestyrelsesarbejdet. Da der sidst blev valgt forældrerepræsentanter tydede det imidlertid ikke på at det sidste formål var lykkedes.

Endelig deltog bestyrelsen aktivt i gymnasiets 75-års jubilæum i løbet af skoleåret 1993/94. Et jubilæum som alle deltagende husker tilbage på med glæde, bl.a. fordi de forskellige arrangementer var så varierede, at alle på et eller andet

område følte sig beriget.

Det ser måske ikke ud til, at bestyrelsen i realiteten har så meget at skulle have sagt, men min vurdering er dog, at vi alligevel har drøftet alt muligt i bestyrelsen, selv om emnerne ikke er lovfæstede. Det har vi gjort, fordi det er af værdi for gymnasiet at kende - eller få inspiration fra - bestyrelsens holdning. Desuden får bestyrelsesmedlemmerne et storartet indblik i forholdene på en stor arbejdsplads og får skabt en masse kontakter.

Bestyrelsen ønsker alle en god sommer.

Bestyrelsens sammensætning:

Forældrerepræsentanter:

Jørgen Nørgaard (fmd)

Henri Håkansson

Susanne Madsen

Elevrepræsentanter:

Ulrik Anderson, 3x

Andreas Hedensten Hansen. 3x

Mike Mikkelsen, 1q

Repr. for de ansatte:

Bodil Bjerre Danielsen

Jørgen Jepsen

Birgitte Osholm Sørensen

Repr. for folkeskolerne

Torben Petersen

Politiske repræsentanter:

Peter Nielsen (kommune)

Steffen Rasmussen (amt)

Arbejdsmarkedes repr.:

Ole Jentoft Olsen (Arbejdsgiverrepr.)

Inger Carlson (Arbejdstagerrepr.)

...Gymnasiet indefra

Stine Lindén-Andersen
og Mads Kristensen

Eleverrådsformand og næstformand, Stine Lindén-Andersen og Mads Kristensen, beskriver året, som det formede sig for eleverrådet.

Klokken er 14.40. Det er mandag, og skolen ligger snart øde hen. Døren står åben til elevrådslokalet. Elevrødderne kommer sivende ind i lokalet. Der snakkes om, hvad der rører sig på skolen. Mødet går i gang. Formanden gennemgår dagsordenen. Punkterne diskuteres igenem, mens kagen går rundt. Mødet afsluttes ved 4-tiden.

Ovenstående er en fin beskrivelse af et typisk elevrådsmøde, som foregår mindst én gang om måneden. Vi har i år haft god tilslutning i modsætning til de forrige år. Der er i snit 10 ud af de 13 medlemmer til hvert møde. Det kan så også være svært at blive enige, og diskussionerne bliver ofte lange og seje. Bliver vi ikke enige, må vi tage en afstemning.

Det store rygeforbud

Eleverrådet var medvirkende til en markant ændring i U-centrets dagligdag; det store rygeforbud i afsnittene. Vi lavede et rundspørge i alle klasserne, der klart viste et flertal for en opstramning af de daværende rygeregler. Det meget entydige re-

sultat forelagde vi bestyrelsen, der så førte det helt til tops; de nye rygeregler kom til at omfatte alle på U-centret.

Eleverrådet viste flaget på landsplan

Vores „nye“, initiativrige elevråd i år har sørget for, at vi har fået vist flaget ude i landet. For første gang i 3 år mødte der repræsentanter fra Nakskov Gymnasium op til SAFE-møderne (Storstrøms Amts

Alle, der mener, at gymnasiet ikke bare skal være en uddannelsesfabrik, er meget velkomne til at melde sig til eleverrådet 1995-96.

Fælles Elevråd). Vi fik ved en morgensamling i september stemt vores gymnasium ind i DGS (Danske Gymnasieelevers Sammenslutning) igen. Hele 6 elever

fra Nakskov Gymnasium mødte op til DGS' landsmøde i Esbjerg. Vores 6 ud-sendinge var med til at fastlægge DGS' retningslinjer.

Et af vores store projekter var salg af julekort for Aids-fondet. Lørdag den 3. december var den store salgsdag. Vi kun-

ne mønstre 35 gymnasieelever. Der blev solgt ca. 650 postkort. Vi fik en lille provision for at sælge kortene, og for dem holdt vi en fest på Magasinet med gratis øl og pizza samt med live-musik. Vi regner med at gentage succesen i det nye skoleår.

Vi må have nye vedtægter

Elevrådet har bygget på nogle ret håbløse vedtægter. De er meget udviklede og uoverskuelige. Dette har vi i sinde at få ændret på. Vi er i færd med at udfærdige et nyt sæt vedtægter, men de bliver først klar engang i det nye skoleår. Vi vil også med de nye vedtægter søge at opnå en bedre kommunikation mellem skolens forskellige råd. Vi har følt, at der mangler overblik over, hvad de forskellige råd foretager sig.

Julefrokost, en ny tradition?

Vi har i år også lagt vægt på det sociale samvær mellem elevrødderne. Vi har indført en julefrokost, som vi håber vil blive en fast tradition. Vores julefrokost i år blev dog først holdt i slutningen af februar. Og som afslutning på et godt år holdt vi grill-aften, der som julefrokosten også var et sammenskudsgilde.

Elevrådet er en god måde at lære nye mennesker at kende på tværs af klasserne. Møderne foregår under meget afslappede og hyggelige forhold. Der er ikke særligt meget arbejde for et menigt medlem.

Alle, der mener, at gymnasiet ikke bare skal være en uddannelses-fabrik, er meget velkomne til at melde sig til elevrådet 1995-96. Vi håber at kunne holde den positive, initiativrige stil, som vi har haft i år.

Husk, at elevrådet er til for elevernes skyld!

STUDIETUREN

*Christian Håkansson, 3x
Line Harder, 3b
Ulrik Anderson, 3x*

Hvis vi begiver os så langt bort fra vores daglige liv, at vi med rimelighed kan tale om at befinde os i en fremmed kultur, så vil den umiddelbare oplevelse, den første erfaring, være tab af kontrol.

Var jeg i Rom?

Uhh, jeg har fået en gruppevækkende trang til at skrive om Romturen. For at starte med et brud på kronologien, begynder jeg med det sidste: efterbehandlingen og tankerne.

Nej! Hov! Lad mig blive ved tankerne hele vejen igennem; det er jo trods alt erindringer.

Sådan starter Christian Håkansson, 3x, sine refleksioner over ekskursionen til Rom, og fortsætter:

Var busturen for lang? Var køreturen over Europas asfaldækkede, dobbelt-

sporede helligdomme ikke en belærende oplevelse? Kunne jeg ikke iagttage mine skolevenner fra en anden og mere festligt stemt vinkel end til daglig?

Jeg vil vove den påstand, at jeg inderst inde, der hvor mit blødende hjerte sidder omgivet af halvt fordøjede fragmenter af levnedsmidler og svovlbefængte kvanter af gasarter ad libitum, følte med alle disse sympatiske mennesker.

Var Rom en pæn by? Var der mange store, stolte bygningsværker. Var alle huse pæne og velholdte, og var der rent i gaderne? Jo, det sidste var der nok, men bruger beboerne mange penge på kalk,

maling og brædder? Var det storslået at beundre Forum Romanum, obeliskerne, Piazza Navona, Peterskirken og McDonalds? Var det sublimt at befinde sig dér, dér og her?

Lidt benøvet er man vel altid, lidt fedt er det vel at tage den ærefulde (eller ikke?) europæiske kulturs store mesterværker i øjesyn.

Blev Christian lidt mere voksen?

Fik vi nedsvælget nogen spiritus? Gjorde Christian (dvs. mig) noget, han ikke plejer. Blev han lidt mere voksen? Var der valgkamp før parlamentsvalget? Gjorde italienerne et par dage efter noget, de ikke plejer. Blev de lidt mere voksne? Opråede Christian det, han ville, fik italienerne det nye og bedre parlament, de ønskede? Blev italienerne fri for mafiaen, blev Italien et bedre land? Var Jan-Ulrik og Andreas flinke?

*Et in Arcadia ego ...
nu har jeg i hvert fald
også været i Pompeji.*

En del spørgsmål må der stilles, en masse tanker tænkes. Når man er et fremmed sted, får man en bunke indtryk, man ikke ville reflektere over hjemme, hvor det hele er kendt og endevendt. Man må have svar på det hele - o.k., noget af det. □

Udveksling! Det er så utrolig populært for tiden at foretage disse såkaldte udvekslinger med studerende fra andre lande. At indlogere sig privat hos en familie i det pågældende land for at lære sproget indefra, men også for at opleve kulturen og omgangsformerne på nært hold; man skal udvide sin horisont.

Dette var, hvad der fik Line Harder, 3b, til at vælge europaklassen i 1992. Hun skriver om europaklassen på de forskellige udvekslingsophold:

Opsat på at møde andre mennesker og kulturer fra Europa og høre, hvad der rørte sig blandt de folk, vi hele tiden fik et tættere samarbejde med i EU, meldte jeg mig til klassen, der tilbød nøjagtigt, hvad jeg søgte: udveksling i alle tre år på gymnasiet til henholdsvis Tyskland, England og Frankrig.

Desværre blev ideen om decideret udveksling kun virkeliggjort i 1.g, hvor en klasse fra Berlin (fra det tidligere Østberlin) først besøgte os, og vi derefter aflagde genvisit.

I 2.g gik turen til London. En ganske udmærket tur, der fulgte alle de mange traditioner for en gængs ekskursionstur i gymnasiet - og det på både godt og ondt. Vi boede på et ungdomshotel ved centrum, og det eneste, vi var ude for, der blot tangerede en privat indkvartering samt det at følge en skolegang, hvilket et sådant studieophold ligeledes indebærer, var et endags besøg på en pigeskole, for piger fra det bedre borgerskab, med efter-

følgende visit i pigernes familier, hvilke man forlod efter aftensmaden.

Den helt store tur

I 3.g kom så den helt store tur - 14 dage i Frankrig. Det var en tur man så frem til med stor forventning, men så-mænd også en smule nervøsitet. Tysk, og engelsk i særdeleshed, er man nærmest blevet opfostret med gennem medier etc., mens det fransk sprog stadigvæk virker en smule fremmed på den danske kultur.

I denne omgang blev det til privat indkvartering, men, som tidligere antydet, var heller ikke franskmændene interesseret i et genvisit. Tilsyneladende er det kun danskere, der vil lære dansk. De andre europæiske lande føler øjensynligt ikke den store lyst til at lære et sprog, en befolkning på kun 5-6 mill., benytter, hvilket man vel næppe kan bebrejde dem. Den manglende udveksling til trods, var dette unægteligt den bedste og mest udbytteri-ge tur af dem alle!

Sommerfugle i maven

1. oktober 1994 - afrejsedag, man er opsat på at komme afsted, og efter et par dages ophold i Strasbourg er man pludselig på vej til det egentlige mål: en uge hos en fransk familie man endnu ikke kender. Man har ikke talt med dem, skrevet sammen med dem, ikke haft nogen kontakt med dem overhovedet. Maven krænger sig en smule sammen, og sommerfuglene flagrer vildere og vildere, efterhånden

som det stadigt faldende kilometerantal vidner om, at nu er man der snart. Men hvor er så dér? Jo, jo, man ved selvfølgelig godt, at byen, vi er på vej til, hedder La Ciotat og er en lille by i det sydlige Provence, der ligger ca. 30 km. fra Marseille, men hvad med de ventende familiers hjem? Ser deres baghave ud som de billeder, man har set fra Provence derhjemme i klassen; og, igen, hvordan ser familien ud? Er de allesammen sorthårede og spiller boules om eftermiddagen?

Bussen drejer ind på p-pladsen ved mødestedet. De står og venter på os. Utrolig så stærkt et tilhørsforhold, man lige med ét føler i sådan en klasse, når alle er så usikre på, hvordan hele denne uge skal forløbe. Før man når at opfatte det, er vi efter tur blevet råbt op og fordelt til de pågældende familier. Man opfatter den franske kvinde, der i den næste uges tid skal være værtsmor for én, sige bonjour, og i næste øjeblik sidder man i en bil på vej hen til noget fremmed og ukendt. I bagruden kan man se sine klassekammerater forsvinde i mørket.

Gæstfrihed, åbenhed og ligefremhed

Den franske familie, bestående af en far, en mor og to døtre på henholdsvis 9 og 17 år, fik dog hurtigt mine nerver dulmet. Med deres gæstfrihed, åbenhed og ligefremhed formåede de at få mig til at føle mig, ikke blot velkommen, men nærmest som en del af deres fællesskab, som en del af deres familie. Man indgik

som en del af deres hverdag, blev præ-senteret for såvel den ældste datters venner som forældrenes bekendte.

Tal fransk. Du er i Frankrig

Men det mest positive ved det hele var muligvis nok den kolossale entusiasme de udviste. De påtog sig alle det arbejde at ville lære denne lyshårede, skandinaviske pige, med sine til tider uforståelige og totalt ubehjælpelige franske gloser, deres modersmål. Med en helt utrolig tålmodighed ventede de interesseret, til man havde fået fuldført, hvad man nu end ville sige. De accepterede ingenlunde korte svar, men krævede at man blot sprang ud i det. Engelsk var uhørt! De talte det ganske vist fortrinligt, hvilket ikke er særlig udbredt dernede, men som de sagde: „Tal

*Man lærer dyder som
tolerance,
situationsfornemmelse
og åbenhed.*

fransk, du er i Frankrig.“

Denne „tvang“ bevirkede da også, at vore samtaler fik et mere spændende og lærerigt indhold. Den franske mor og jeg fik bl.a. diskuteret arbejdsløsheden i Tyskland, nynazisme og Frankrigs fremtid i inden- og udenrigssammenhænge. Det er bemærkelsesværdigt, at sådanne samtaler oftest fandt sted med moderen.

Faderen i huset var en del fra-værende. F.eks. var det ganske normalt for ham først at komme hjem ved 22-tiden om aftenen. Enten havde han arbejdet over eller været nede ved sin båd. Dette, samt lignende oplevelser, som andre fra min klasse oplevede i deres familier, gav indtrykket af, at der i Frankrig stadig hersker en relativ stor kønsrollefordeling i forhold til i Danmark.

Endnu et plus ved familien var deres yngste datter på 9 år; en charmerende, og meget åben, lille pige. Børns sprog virker næsten internationalt, de kan tale med hvem som helst, og det var tydeligt, at hun nød at lære fra sig. „Si - tu - ve-ux...“, en sætning hun sagde adskillige gange, „hvis du har lyst så...“. Hun ville utrolig gerne opfylde rollen som den gæstfrie værtinde og gentog med glæde sine spørgsmål langsomt og tydeligt, så den danske gæst kunne forstå, hvad hun sagde.

Sproglige klasser er ikke almindelige

Under opholdet i familierne skulle vi ligeledes følge nogle lektioner på et gymnasium. Desværre indeholdt størstedelen af de fagtimer, vi parvis fulgte, naturvidenskabelige fag - ikke lige lykken for en sproglig klasse! Dette havde vi dog været forberede på. I Frankrig er deciderede sprogklasser ikke almindelige, man fokuserer meget på naturvidenskab og teknik. Så det sproglige udbytte er helt sikkert de franske familiers fortjeneste.

Mange af de spørgsmål, man blev stillet efter hjemkomsten, gik på, om ikke det havde været nogle helt anderledes normer og værdier, man var stødt på derude; folk ville vide, om ikke franskmænd var meget anderledes i forhold til danskere. Jo da, hvert land sit særpræg og hver befolkning sin charme. Franskmænd er generelt mere åbne og ligefremme end danskere. Umiddelbart synes de at have lettere ved at udtrykke deres meninger og følelser over for andre uden nødvendigvis at have kendt disse andre i flere år, hvilket er en stor hæmsko for mange danskere. Mens man i Provence giver kindkys til højre og venstre, nøjes man i Danmark med et beskedent hej! eller dav!

Men bortset fra det, og bortset fra palmerne i gaderne, de typiske provencalske

ting såsom krydderier, olivenolie, stoffer med et særpræget mønster, den typiske provencalske køkkenstil samt deres evindelige baguette-spiseri, så fandt jeg også mange lighedstegn; lighedstegn jeg ikke fandt hos eksempelvis de berlinere, vi havde udveksling med. Men forklaringen herpå er muligvis nok, at man i forbindelse med sådanne private indkvarteringer kan være enten heldig eller uheldig, enten falder man til i den pågældende familie, eller også gør man ikke.

Udveksling, eller blot privat indkvartering, er ikke uden grund så populært for tiden. Det er ganske enkelt en ubeskrivelig oplevelse, hvis udbytte ikke kan måles. Udover det rent fagmæssige lærer man dyder som tolerance, situationsforneelse og åbenhed.□

At den tidligere opdeling af Europa i en østlig og en vestlig del er til ende, har vi mærket en del til på Nakskov Gymnasium. Der har gennem flere år været kontakt til et gymnasium i Nakskovs venskabsby, Smiltene, som ligger i den nordøstlige del af Letland. Vi har flere gange haft besøg fra Smiltene, bl.a. i forbindelse med Nakskov Gymnasiums temadage i efteråret 1992, som omhandlede landene omkring Østersøen. Ulrik Anderson, 3x, skriver om turen til Letland med gymnasiekoret:

Skoleåret 1993-94 var vort gymnasiums jubilæumsår, hvilket blev fejret med en række forskellige arrangementer. Der var derfor ikke tid til at forberede en tur for gymnasiets kor, der var blevet inviteret til Letland i vinterferien '94. Det lettiske kor besøgte alligevel Danmark i maj samme år. De gav flere koncerter her, og vi fik et indtryk af, at deres musiktradition er meget forskellig fra vor.

Amerikansk gospel og klassisk dansk

Deres besøg og en fornyet invitation til et besøg i Smiltene, gav sig udslag i at Jimmy Petersen, vores musiklærer, og Ole Skibsted (inspektør) arrangerede en tur for koret til Letland. Turen blev planlagt til efterårsferien '94, så vi havde i koret kun de to første måneder efter sommerferien at forberede os i. For at kunne nå at indøve et rimeligt program til vore koncerter i Letland, måtte vi tage nogle stykker mu-

Med følgende skoler har vi etableret et samarbejde:

Andreas Oberschule - Berlin-Friedrichshain/ Tyskland

Lycée de la Méditerranée - La Ciotat/ Frankrig

Lycée Jean Monnet - Queue-les-Yvelines/ Frankrig

Gymnázium ternberk - ternberk/ Tjekkisk Republik

Smiltene Vidusskola - Smiltene/ Letland

James Allen's Girl's School - London/ England

sik op, som vi havde oprådt med før. Da det især var amerikanske gospelsange og lignende rytmiske stykker, måtte vi naturligvis også lære nogle sange på dansk, eller som har baggrund i dansk kultur. Vort endelige program blev således en blanding af klassisk dansk og amerikansk rytmisk musik.

En storslået gæstfrihed

For at vi kunne lære letterne og den lettiske levevis bedre at kende, skulle vi indkvarteres privat under hele opholdet. Dette gav først anledning til nogen skepsis blandt eleverne i koret, for da ingen, bortset fra Ole Skibsted, havde været i Letland før, havde de fleste en forestilling om, at det var folk, der levede under ret så mangelfulde forhold, vi skulle besøge.

Og det var da også materielt set fattige mennesker, som tog imod os på Smiltene torv d. 16/10 94. Det var dog kun et fåtal, som blev bekræftet i deres forudfattede meninger. Man havde selvsagt nogle andre spisevaner, end vi var vant til i Danmark, men den gæstfrihed, som vi oplevede, var storslået. De var dårligt stillede materielt set, men de forstod at udnytte deres ressourcer ved genbrug af næsten alt.

Den familie, jeg boede hos, var næsten selvforsynende. De havde deres egen brønd, hvorfra et Storm P.-agtigt system sørgede for rindende vand i hannerne. Desuden var deres grund næsten kun en stor køkkenhave, som de høstede flittigt af. Deres forbrug af kød, mælk, æg

og brænde til komfuret blev dækket gennem noget familie, de havde ude på landet.

Andre livsvilkår

Familien bestod af to ældre mennesker, deres søn, Andis, og hans kone, Lita. Hun var engelsklærer på Smiltene gymnasium. Gennem Lita, som talte flydende engelsk, fik jeg et ganske godt indblik i lettiske forhold. Hun oversatte de historier, som svigerforældrene og Andis fortalte; historier om at have været deporteret til Sibirien, og om at være tvunget ind i Den Røde Hær. Det var historier om nogle forhold, der forekom meget fremmede for mig som dansker. Det, der dog nok gjorde det største indtryk, var at se, hvor glade og gæstfrie de var, til trods for det de havde været udsat for.

Masser af tilhørere

At man har stor tradition for musik i Letland, oplevede vi ved begge vore koncerter. Den første var ikke i Smiltene men i hovedbyen for den region, Smiltene ligger i, Valka. Mange mennesker mødte op til koncerten og gav bagefter udtryk for, at de kunne lide vor form for musik. Koncerten i Smiltene var en endnu større succes. Salen, vi optrådte i, var så fuld af folk, at de måtte stå op i den bageste ende af salen. Desuden var der TV-dækning af Smiltene lokal-TV. Vor koncert gav også anledning til et interview med Jimmy P., Ole S. og nogle kormedlemmer på

samme lokalstation.

Værtsgymansiet havde arrangeret nogle ture for os, for at vi kunne lære deres land og kultur at kende. Vi var bl.a. rundt i området omkring Smiltene, hvor vi så en natur, der er meget fremmedartet for os danske. Vi besøgte også hovedstaden, Riga, en meget fattig og snavset by. Desuden blev vi modtaget på Smiltene rådhus, hvor deres borgmester udtalte sin begejstring for at have besøg af os.

Samme lyst til fest og ballade

For at vi skulle lære de lettiske gymnasieelever bedre at kende, var der et sportsarrangement samt fest med discotek på skolen. Vi lærte da også nogle af dem at kende, men sprogbarrieren var for stor for manges vedkommende. Mange letter talte for dårligt engelsk til, at det var muligt at føre en indholdsrig samtale med dem. Det var dog min erfaring, at de af dem, som jeg talte med, i høj grad lignede danske unge mennesker. De havde samme lyst til at lave fest og ballade som vi, hvilket gav anledning til, at mange af os blev godt introduceret til byens udskækningssteder.

Alt i alt må denne form for udveksling siges at være udbytterig for både værter og gæster. Alle er vendt hjem fra Letland en masse oplevelser rigere, og mange skriver stadig med værtsfamilierne eller andre, de mødte på turen. Kontakten vil forhåbentlig blive holdt ved lige fremover, så kommende gymnasieelever vil få samme mulighed for at komme til Letland. □

MED SANG LEVER JEG

*„Med sang blev jeg født
med sang lever jeg
med sang skal mit liv afsluttes“*

hedder det i en populær lettisk folksang. Siden 1992 har vi på Nakskov Gymnasium efterhånden en del gange haft kontakt med Smiltene i Letland. Hver gang letterne øjner chancen herfor, synger de. Og hvilken sang!

Mange på Vestlolland husker endnu den efterårsdag i 1992, da vi første gang fik besøg af letterne. Efter at deres ældre bus med flere timers forsinkelse endelig nåede frem til U-Centret, hvor mange fa-

milier spændt ventede på dem, steg letterne hurtigt ud af bussen, stillede sig op i rad og række - og sang en af deres nationalsange. Som supplement til denne kollektive præsentation uddelte de lettiske brød. Med sang og brød gav de næring til det nye venskab.

Sang er national identitet

For letterne er sang andet og mere end underholdende tidsfordriv. Sang er for dem national identitet, hjerternes røst og ukueligt liv. I de sidste århundreder har sang og dans været formidler af folkeligt

---

Ole Skibsted

Korsang har stor betydning for vore venner i Smiltene. Den er en del af deres nationale identitet. Men kan letternes egne sange stå for presset vestfra?

Smiltene-koret griber chancen og synger i NUC's kantine (maj 1994)

fællesskab i de tre baltiske lande. De sovjetiske magthavere måtte i årtier mere eller mindre nødtvunget acceptere dette folkelige fællesskab. For en overlegen besættelsesmagt er det ingen sag at benytte et våben til at skyde med, hvorimod det er vanskeligt at dirigere med et våben - med det formål at få hjerterne til at svinge i den ønskede takt.

I alle tre baltiske lande er der en godt hundred år gammel tradition for sangfestivaler. Hvert femte år afholdes nationale sangfestivaler. Forud herfor udvælges de deltagende kor via regionale konkurrencer. Sangfestivalerne er tilsyneladende upolitisk folkløse, men fungerede i Sovjet-

tiden som ventil for de forbudte nationale følelser. Balternes folkelige sang og dans dannede basis for deres kamp for politisk selvstændighed.

Alsang som politisk manifestation

Alsangens betydning for danskerne under Anden Verdenskrig minder herom. En dansk modstandsmand med våben i hånden blev likvideret, men besættelsesmagten havde svært ved at forholde sig til de mange danskere, der skulder ved skulder mobiliserede sig over for besættelsesmagten ved hjælp af den danske

sangskat. Ifølge Gyldendals Danmarkshistorie sang trekvart million danskere - forsamlede ved alsangstævner i alle danske byer den 1. september 1940 kl. 18.00 - Grundtvigs „Moders navn er en himmelsk lyd“. Den fjerde strofe giver et indtryk af, hvorfor netop denne sang blev valgt til den nationale alsang:

*„Modersmål er vort hjertesprog,
kun løs er al fremmed tale,
det alene i mund og bog
kan vække et folk af dvale.“*

I god overensstemmelse med Grundt-

vigs forestilling fik de nationale folkesange „vakt folk af dvale“ i de baltiske lande. Den folkelige fællessang blev grundlag for de baltiske landes frihedsbevægelser i slutningen af 80'erne. Ved alsangstævnet den 11. september 1988 i Tallinn kom det nationale sindelag tydeligt til udtryk både i tale, sang, dans, påklædning og valg af flag. Tilsvarende betydning som politisk manifestation fik alsangstævnerne i de to øvrige baltiske lande. Meget sigende er omvæltningen i de baltiske lande derfor blevet kaldt „Den syngende revolution“.

Den 23. august 1989, på 50 års dagen for Sovjets annektering af de tre selvstændige baltiske lande, protesterede over 1 million baltere ved hånd i hånd at danne en 500 km lang sangkæde fra Tallinn over Riga til Vilnius. To år efter denne demonstration af folkeligt fællesskab opnåede de tre baltiske lande endelig frihed.

Krisjanis Barons og den lettiske folkesang

Det store navn i den lettiske sangtradition er Krisjanis Barons, som i årtierne omkring århundredskiftet indsamlede og udgav intet mindre end 217.996 lettiske folkesange, „dainas“. Det enorme tal inkluderer de mange varianter af samme vise fra de forskellige egne i Letland! (Barons indsamling finder sted nogenlunde samtidig med Svend Grundtvigs og Evald Tang Kristensens tilsvarende kortlægning af den folkelige tradition i Danmark). Andre folkemindesamlere i Letland sørgede for at optegne de til folkeviserne hørende

melodier.

Barons betegner i en af sine udgivelser folkesangene som det anonyme lettiske folks sange. Selv om de for århundreder siden blev forfattet af enkelt personer, har folket censureret og påvirket dem via den mundtlige overlevering, hvorfor de ifølge Barons med rette kan kaldes folkets sange.

Når Nakskov Gymnasium besøger Smiltene Vidusskole, går en af udflytterne til den imponerende nationalpark ved byen Sigulda, som ligger midtvejs mellem Riga og Smiltene. Blandt attraktionerne i nationalparken viser letterne os stolt „Dainas høj“, hvor der i 1985 - i anledning af 150 års dagen for Barons fødsel - blev anlagt en skulpturpark. De mange ca. 2 m høje stenskulpturer forestiller nogle af de mennesker, der optræder i de af Barons indsamlede folkeviser -og skulle derfor være afbildninger af det lettiske folk.

Viserne har rødder i en fjern fortid

Indholdet i Barons folkesange er almenmenneskeligt. Nogle handler om forskellige mennesketyper og konflikter vedrørende kærlighed og ægteskab. Andre af sangene fortæller om årets gang eller afspejler folkereligøse legendeskikkelser som Laima og Mara, som hævdes at beskytte henholdsvis mødre og børn. At disse hedenske skikkelser optræder i nogle af viserne, er et af mange tegn på, at viserne har historiske rødder i en fjern førkristen tid.

Viserne har også uhyggelig aktualitet

En folkesang, som efter sigende indgår i mange lettiske kors repertoire i dag, handler om krigens vilkår:

*„Når jeg drager i krig,
efterlader jeg mig min søster
i vuggen.*

*Når jeg kommer hjem,
er hun blevet voksen.*

*Jeg spørger min mor:
Hvem er det?*

*Hun svarer, at det er min søster,
som jeg jeg efterlod i vuggen.“*

Denne tekst, som kan minde lidt om Fabers „Dengang jeg drog af sted“ fra 1848, virker måske på os danskere lidt banal! I en lettisk sammenhæng derimod er krigens familiære omkostninger nærværende. I Sovjet-tiden blev mange unge letter tvunget til som menige soldater at lade livet som kanonføde i 1980'ernes Afghanistan -krig, mens de russiske officerer holdt sig i behørig afstand. Også fra Smiltene-egnen er en del unge faldet i Afghanistan-krigen, som de blev tvangsudskrevet til. Folkevisetekstens anskueliggørelse af, at man kommer på afstand af sine nære, når man drager ud i det fremmede, kender letterne også alt for

godt.

I Smiltenes bymidte findes et stort tredelt stenmonument. Den ene del symboliserer de mange fra egnen, der emigrerede fra egnen i forlængelse af Sovjets besættelse af Letland i 1939. Den anden del symboliserer de mange fra egnen, som er

*De to skolekors
traditioner er vidt
forskellige.
Nakskov Gymnasiums
vestlige rytmer og de for
letterne usædvanlige
solistpræstationer
imponerede letterne,
mens vi rives med af
deres særdeles
velindøvede og
velklingende, mere
traditionelle korsang.*

blevet deporteret til sovjetiske fangelejre. Endelig symboliserer den tredje del af stenmonumentet byens tilbageblevne borgere. I sommeren 1993 holdt Smiltene fest for byens venner og borgere gennem tiderne. Også repræsentanter for byens venskabsbyer var inviteret, heriblandt undertegnede.

Mange emigranter fra vestlige lande

også for første gang deres hjemegn efter års fravær. Festens program bestod af et imponerende udbud af folkedans og folkesang med mellemliggende taler af Smiltenes tidligere og nuværende bysbørn. Ligesom det er tilfældet i Danmark, har hver egn i Letland sin karakteristiske folkedanserdragt. Det blev en uforglemmelig oplevelse at deltage i denne fest, ikke bare for de mange bysbørn, men også for os udefra kommende. Selv om undertegnede ikke forstod de formodede nationalt sindede festtaler, var det tydeligt, at talerne blev godt akkompagneret af de af Barons optegnede folkesange og den traditionsrige folkedans.

Solistpræstationer imponerede

Da Nakskov Gymnasium i efterårsferien 1994 besøgte Smiltene-gymnasiet, lavede vi i fællesskab en koncert i byens store kulturhus. At dømme efter antallet af fremmødte var der på forhånd stor interesse herfor. Forventningerne syntes at blive indfrie, ifølge lokalavisens anmeldelse af koncerten blev det en succes. De to kors traditioner er vidt forskellige. Nakskov Gymnasiums vestlige rytmer og de for letterne usædvanlige solistpræstationer imponerede letterne, mens vi rives med af deres særdeles velindøvede og velklingende, mere traditionelle korsang.

Tårerne piblede frem

Som afslutning sang de sædvanen tro en af deres nationalsange, der kan få tå-

terne til at pible frem - selv på den mest hærdede vestlollænder. Faktisk var der ikke et øje tørt. Den medrivende måde at synge deres nationalsange, som Smiltene-koret også praktiserede under deres koncert i Sct. Nicolai-kirke den 4. maj 1994, har flere årsager. Korets ledere og deltagere er både dygtige og flittige. At gå til kor i Smiltene indebærer tre koraftener om ugen, og da der er stor rift om pladserne, skal deltagerne hele tiden oppe sig for ikke at ryge ned blandt de mange reserver.

Men hertil kommer korsangens symbolske betydning som opretholder af national identitet og fællesskab. Den politiske frihed i Letland opleves fortsat som skrøbelig.

Er „amerikaniseringen“ på vej?

Under besøget i Letland i efterårsferien 1994 var der spæde tegn på musikalsk nyorientering. I mange ny butikker og på restauranter hørtes ikke lettisk musik, men amerikanske rytmer. I deres iver efter at vende ryggen til deres gamle Sovjetstat-fortid må vi håbe, at letterne ikke selvudslettende lader amerikaniseringen kvæle deres egen identitet, som er baggrunden for deres politiske selvstændighed.

„Med sang lever jeg“, hed det i folkesangen. Men: hvis sang - det er vel ikke ligegyldigt? Årene fremover vil vise, om letternes egne sange kan stå for presset vestfra. Det må vi håbe for dem - og for os!

KULTURMØDE = KULTURCHOK?

Der er langt mellem Australien og Danmark, og det er tilsyneladende og så langt mellem begge nationers undervisningssystemer. Tarla Jocumsen fra Australien skriver herom:

Dav, mine damer og herrer! Nu kommer vi desværre til det tidspunkt, hvor det næsten er tid at sige farvel. Dengang for to år siden, da jeg første gang søgte AFS om at blive udvekslingsstudent og rejse til et eller andet udland, kunne jeg ikke forestille mig, at denne tid nogensinde ville komme. Jeg vidste overhovedet ikke, hvordan det skulle kunne fungere med at

være udvekslingsstudent i et land, hvor man hverken kender sproget, traditioner eller lignende - men det fandt jeg hurtigt ud af!

Jeg forstod ikke en disse dansk

Nu er det sværere og sværere for mig at huske de første få måneder, hvor jeg ikke forstod en disse dansk. Det var vanskeligt for mig at vænne mig til at høre og bruge et andet sprog end engelsk som dagligsprog, for i Australien har vi ikke andre lande lige på den anden side grænsen, og slet ikke med et helt andet sprog!

---

*Tarla Jocumsen, Erin Toomey
Stephanie Williams og Juliana Mello*

Mødet med en fremmed kultur stiller den rejsende over for en indre udfordring. Resultatet kan være ny erkendelse. Opholdet i Danmark er for mange af vore udvekslingsstudenter en afgørende livserfaring med stor betydning for den unges syn på verdens indretning.

Det blev sjovere for mig at være i Danmark, efter at jeg begyndte at forstå mere, og det er blevet bedre for hver dag.

Skolesystemet i Danmark er meget anderledes end i Australien - ikke mindst på grund af, at eleverne her må ryge i skolen og at alkohol må sælges til skolefester. Jeg kan lige forestille, hvad min tidligere rektor ville gøre, hvis han pludselig kom ind i kantinen og dér så en rigtig god gymnasiefest for fuld udblæsning!

Uniform var obligatorisk

Vi havde meget mere disciplin, og det var obligatorisk at have uniform på hver

Strøtanke:

Det danske vejr er pudsigt: altid for megen blæst, når man er på cykel! Vintervejret er trist: alt er dødt, ingen blade på træerne og ingenting gror! Men vintervejret er et godt vejr at gå i hi i!

dag (forskellige, en til sommer, en til vinter og en til idræt). Vi fik heller ikke fritimer, selv om læreren var væk - man må nemlig ikke (på min skole) komme uden for skolens område mellem kl. 8.40 og 15.20; men vi havde en 25 minutter lang

formiddagspause og 50 minutters mid-dagspause til at spise madpakken i. Min skole havde ingen kantine, og for det meste satte vi os ud på græsplænen, og det har jeg savnet lidt i Danmark.□

Erin Toomey kommer fra Vermont, USA. Han mener ikke, at danskerne værdsætter alle de goder, de har:

Dette år i Danmark er blevet en meget vigtig del af mit liv. Jeg har opdaget nye sider af mig selv, som jeg aldrig før har kendt. Når man rejser så langt hjemmefra, lærer man meget om sig selv; man vokser og lærer en masse om den verden, man befinder sig i.

Meningerne er ikke forkerte, bare anderledes

Danmark er meget anderledes fra USA. Jeg synes at danskerne er meget venlige og flinke mennesker, men de tænker ikke på samme måde som amerikanerne. Jeg kan godt forstå deres meninger, men de er ikke mine. Danskerne har generelt en anderledes mening om sex, religion, skole, det at drikke ... Meningerne er ikke forkerte, bare anderledes.

Efter min mening værdsætter danskerne ikke alle de goder, de har. De betaler meget i skat, men de får så meget tilbage. Det værste eksempel jeg kan finde: i Danmark går man gratis i skole, men mange unge mennesker værdsætter det slet ikke! Alt i alt tror jeg, at danskerne har en højere levestandard end amerikanerne.

Men i USA er vi mere glade for, hvad vi har, vi ser fremad og ser store muligheder i fremtiden.

Nakskov er en af de bedste byer

Mange danskere har spurgt mig :“Er det ikke kedeligt at bo i Nakskov?” Det synes jeg ikke. Jeg synes, jeg har fået et godt indtryk af Danmark, fordi jeg har boet i Nakskov. Jeg har nemlig oplevet livet både i byen, på landet (på en gård) og i en lille by. Jeg har set meget af Danmark og jeg synes, at Nakskov er en af de bedste byer.

Mit år i Danmark er gået meget hurtigt, og snart skal jeg igen befinde mig i USA, men jeg vil aldrig glemme Danmark. Jeg håber, at jeg kan dele alt hvad jeg har lært med dem, jeg kender i USA, at jeg kan åbne deres øjne for, hvor vidunderligt et land Danmark er!□

Strøtanke:

Det et rejse ud betyder også, at man sætter sit liv og hele sin overbevisning i relief.

Stephanie Williams er STS-udvekslingsstudent fra USA. Hun mener, at danskerne har mere frihed end amerikanerne. Som alle hendes kammerater

har hun været glad for sit ophold i Danmark:

Den første dag var rystende. Da jeg ankom til Danmark var jeg i bund og grund usikker; den følelse tror jeg alle har. Den første dag på skolen rystede mig virkelig. Man siger, at USA er frihedens land, men her på skolen var der langt mere frihed end på min skole i USA. Eleverne kan vandre rundt på gange og i lokaler uden at have nogen adgangstilladelse, de kan tiltale deres lærere ved fornavn, de har lov til at ryge på gangene; alle disse

ting bliver straffet med eftersidning i amerikanske skoler.

Det danske skolesystem er totalt uden restriktioner, når jeg sammenligner det med, hvad jeg er vant til, og det giver virkelig den enkelte lov til at blive et individ i stedet for et eller andet nummer på en liste.

Jeg har haft en pragtfuld tid i Danmark. Det er et dejligt land. Mine ideer om livet og mine forestillinger om den virkelige verden er ændret for altid - og forhåbentlig også til det bedre. Mange tak til jer alle for alle tiders ophold. □

I skoleåret 1994-95 havde vi på Nakskov Gymnasium 8 udvekslingsstudenter, nemlig:

Tarla Jocumsen fra Australien (AFS)

Erin Toomey fra USA (Rotary)

Kwok Chung Wan (Kenny) fra Hongkong (AFS)

Catherine Lara fra Columbia (AFS)

Stephanie Williams fra USA (STS), 1995

Debbie-Lee Rynja fra Australien (STS), 1995-96

Joel Stewart fra Australien (Rotary), 1995-96

Peter Flood fra Australien (Rotary), 1995-96

En af sidste års udvekslingsstudenter, Juliana Mello fra Brasilien:

Jeg kan ikke nøjagtigt huske, hvornår ideen om at blive udvekslingsstudent før-

ste gang kom ind i mit hoved. Men efter at jeg nu har tænkt over dette her på det sidste, vil jeg aldrig mere kunne glemme det. Det var nemlig en drøm, jeg havde: Jeg ville så gerne lære en ny levemåde at

kende. Min drøm blev til virkelighed.

Nu bliver jeg ulykkelig i Danmark!

Men da jeg sad inde i flyet på vej til Danmark, spurgte jeg mig selv, hvad jeg dog lavede her: på vej til et land, som jeg ikke kendte og hvor jeg ikke havde hverken venner eller familie og hvor jeg tilmed slet ikke kunne sproget. Jeg ville tilbage!! Men dét kunne jeg jo af gode grunde ikke komme: flyets døre var lukket. Så slappe jeg af og sagde til mig selv: „Nu bliver jeg ulykkelig i Danmark!“

Men dét er fortid nu. Det er 8 måneder siden jeg kom, og jeg har lært meget siden da. Jeg har den bedste familie og de bedste venner, man overhovedet kan finde. Jeg har lært at se hvad der foregår i vores verden med nye øjne. Jeg har lært at respektere andre. Og jeg forstår godt, hvorfor man kalder Danmark et perfekt land. Det er nemlig fordi at der i Danmark bor danskere. Og danskerne har lært sig selv og os andre, hvordan man kan bygge et perfekt land op.

Jeg har været lykkelig i Danmark

Det bliver svært at tage tilbage og at komme tilbage til Brasilien. Jeg kommer til at savne min danske familie, mine danske venner, kulden - og selv en Tuborg. Men jeg er sikker på én ting: Jeg har været lykkelig her i Danmark! □

Fra "Det andet gymnasium"

Lisa Stolt Rasmussen, 2a

Undskyld, hvor går grænsen?

Hvert andet år bliver der på Nakskov Gymnasium afholdt temadage. Det er et projektarbejde, som skal afholdes jævnligt på alle gymnasier. Da gymnasieuddannelsen som bekendt er på tre år, vil alle elever på Nakskov Gymnasium opleve det en- eller to gange.

Ideen med temadage er i et par dage at arbejde med et projekt, som ligger uden for den almindelige undervisning. Temadagene har et overordnet tema, som et udvalg sammensat af elever og lærere har valgt. Dette tema skal helst indeholde så mange forskellige sider som muligt, så alle kan beskæftige sig med noget, som interesserer dem.

I 1992 hed temaet „Østersøområdet“. Underemnerne omfattede bl.a. etnografi, folkekunst i området, litteratur og film, østersøområdets politiske historie. Desuden beskæftigede man sig med havmiljøet.

I år har temaet heddet „Undskyld, hvor går grænsen?“, hvilket har kastet en mas-

se delemner af sig. Vi fandt ud af, at grænser kan være et vidt begreb. F.eks. en landegrænse, en etisk grænse, psykisk. Som det er blevet tradition mandede temadagene ud i åbent hus lørdag eftermiddag med fest om aftenen for elever, lærere og forældre. Derfor var den eneste op-

Ind imellem sker der andre og sjovere ting på Nakskov Gymnasium end blot timer og lektier.

gave til grupperne, at deres arbejde skulle resultere i en „aktiv fremvisning“, altså ikke bare en „se ikke røre“ udstilling, men en udstilling, som skulle aktivere tilskuerne og helst flytte deres grænser.

Et eksempel var en gruppe, der havde arbejdet med spørgsmålet om aktiv døds-

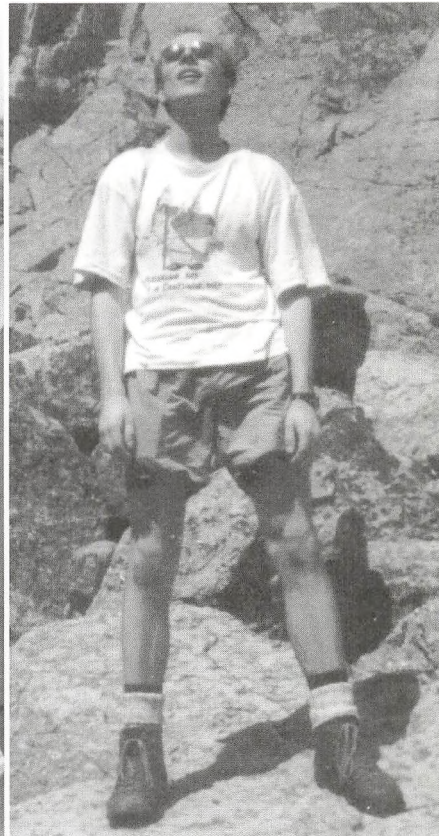
hjælp. Den lavede et skuespil med et efterfølgende „Dødlunds forsamlingshus“. En „sex og moral“- gruppe havde porno på programmet. Hvor går grænsen for det? En politik-gruppe havde lavet et spil å la „Matador“ eller „Risk“, hvor man kunne spille om det videre forløb af krigen i Jugoslavien; og selvfølgelig var der musik af jugoslaviske musikere fra et asylcenter, hvilket var en stor succes. De var faktisk

så gode, at de spillede om aftenen også, hvor gøglertruppen også optrådte, både med musik, sang og gøgl. Gøglertruppen var '94 temadagens svar på tidligere års revy.

Eleverne bliver rystet sammen

Temadage kan være, foruden at være et velkomment afbræk i den almindelige

skolegang, en spændende og sjov form for skolearbejde. Både fordi der bliver arbejdet med emner, man normalt ikke går i dybden med, men også fordi skolen bliver rystet sammen på en anden måde. Faktisk på kryds og tværs (over grænser), da grupperne er sat sammen på tværs af klasserne. Ind imellem sker der andre og sjovere ting på Nakskov Gymnasium end blot timer og lektier!

Fra "Det andet gymnasium"

Pernille Nordstrøm

Skoledrømme - igen!

Det kan vel næppe opfattes som andet end et meget flot skulderklap, når man bliver bedt om at genopføre musical'en „Skoledrømme“s 1. akt i forbindelse med 5. maj-festlighederne. Så vel vidende, at der lå et stort „rekonstruktionsarbejde“ forude, sagde instruktørgruppen „Ja, tak“. Det „gamle“ musicalhold blev samlet, og også her var der helt klart stemning for projektet. Blot mente mange, at det da kunne være endnu bedre at genopføre alle „Skoledrømme“s fire akter, og så i ånden hippier i tågerus, Ulrik med yuppiehår og rockerbandens skræmmende entré i 4. akt - ikke mindst Tom ville uden tvivl gerne være gået amok med røgkanonen her...

Satte spot på 1945

Men i sagens natur var det jo kun 1. akt, som var interessant, så der blev sat spot på 1945, der i „Skoledrømme“s univers handler om

Jørgens modstandsgruppe, befrielsen og bebrejdelsen af „Kære lille Hanne“ for sin del i den tysk-danske „Love affair“ med den hjertensgode soldat, Lauritz, som var tvunget i den grønne uniform. En bitter-

*En bittersød
historie,
som sætter
spørgsmålstegn
ved skurke og helte
og ikke mindst
tidens idealer.*

sød historie, som bl.a. sætter spørgsmålstegn ved skurke og helte og ikke mindst tidens idealer. En historie, der får

liv og styrke af sine sange, ikke mindst Bodils hit „Hannes sang“, som Line synger efter klipningen.

Sådan var rammen. Vi kendte den, og opgaven lød den negang blot på at fylde den ud, ikke på at skabe den. Arbejdsformen var den velkendte med søndagsprøver i teatersalen, småstressede afslutningsprøver og garderobehygge.

At gentage en succes

Der er gennem tiden sagt meget negativt om at gentage en succes, og skal man tale generelt, så var „Skoleldrømme - part 2“ heller ikke helt det samme.

Selvfølgelig ikke, fristes man til at sige, for der var altså stor forskel m.h.t. tid, ressourcer, originalitet, timing og koordinering. Sådan må det nødvendigvis være, når 5.maj ligger i et hul mellem forårskoncert, klasseafslutning, skriftlig eksamen m.m.

Skønt man altså med rette kan sige, at holdet var mere opdelt (musik/drama), mindre „tændte“ og havde et meget kortere forløb sammen, så er alt det jo glemt, når der er publikum i salen: De tekniske detaljer klappede, og på scenen blev ydet en god præstation af hele holdet, så publikum fik en god oplevelse med hjem.

Man kan vel i al beskedenhed sige, at det lykkedes at gentage successen - og i hvert fald gav det os, der var med, en god oplevelse, en god anledning til at svælge i de gamle musicalminder - og ikke mindst til sammen at „vælde“ musiklokalet igen....ligesom dengang.

Fra "Det andet gymnasium"

Niels Møller, 3x

At spille skolekomedie...

I november startede arbejdet på årets skolekomedie så småt. I første omgang skulle der findes et stykke med mange roller. I år var der nemlig en rekordstor interesse for deltagelse i skolekomedien. Samtidig måtte vi finde en instruktør til at tage hovedparten af ansvaret. Som instruktør var Niels-Bo Jørgensen - veteran fra tidligere skolekomedier - en oplagt mulighed, og han var i øvrigt ikke specielt svær at overtale.

Nervøsiteten styrkede fællesskabet

Først efter jul kunne vi begynde at øve på stykket. Valget var faldet på Kurt H. Juhls „Over Broen“. De første prøver gik som man kunne forvente: alt var et stort kaos, lyset skulle ordnes, rollerne fortolkes, scenegangen indstuderes, replikkerne indøves osv. Men efterhånden som premieren nærmede sig, og alt begyndte at falde på plads, blev teatersalen vores

andet hjem. Jo nærmere vi kom premieren, desto mere nervøse blev vi. Nervøsiteten styrkede fællesskabet, vi var fælles om det her, og vi var klar til at støtte hinanden, hvis der opstod problemer.

Vi så alle frem til den 17. marts - premieredagen - med blandede følelser. Ef-

*Alt var kaos....
Men efterhånden
begyndte alt at falde
på plads -
teatersalen
blev vores andet hjem!*

ter en generalprøve uden overvældende tilskuertilstømning var der en hel del af skuespillerne, der med nervøsitet så salen fyldes til premieren. Der lå en spænding i luften ude i foyèen.

Scenemedarbejderne kunne umuligt begå fejl

De eneste, der var fuldkomment afslappede, var scenemedarbejderne, der umuligt kunne begå fejl.

Forestillingen blev en succes, og da først den sidste og vanskeligste scene var overstået, afløstes spændingen af lettelse og glæde. Selvfølgelig skulle vores første vellykkede forestilling fejres, og det blev først ud på de små timer, at de sidste nat-teravne vaklede hjemad.

Skuespillerne var om muligt endnu mere nervøse dagen efter, da stykket skulle opføres for et langt mere kritisk publikum bestående af gymnasieelever. Men alt gik som det skulle, - folk præsterede endda at spille videre på trods af adskillige numre lavet af deres kammerater.

Det er vist ikke nødvendigt at nævne, hvordan stemningen var, efter at tæppet var trukket for, og derfor forekommer det også omsonst at forklare, hvorfor folk så utroligt trætte ud, da de mødte til opryd-

ning den sidste dag.

Den traditionsrige oprydnings-pilsner

Efter oprydningen blev det selvfølgelig til en snak over den traditionsrige oprydnings-pilsner.

Jeg taler vist for hele gruppen, når jeg siger, at vi har haft nogle sjove stunder med at lave skolekomedien 1995, og at vi vil tænke tilbage på den med et smil.

Efter endt eksamen:

Lars Boye Petersen

Hvordan det går vores elever, når de har forladt skolen, er ikke noget, vi sådan uden videre får noget at vide om! Selvfølgelig snakker en lærer i ny og næ - ikke mindst ved gymnasiefester - med en gammel elev. Men egentlig velfunderet viden om, hvordan det går eleverne, får vi kun, hvis vi selv fremskaffer os den.

I løbet af 1994 opsøgte vi, dvs. gymnasiets studievejledere, derfor systematisk alle de gamle elever, som fik studentereksamen i 1991, dvs i alt 107 elever. Vi ringede simpelthen til det telefon-nummer, som de havde dengang. Og i de fle-

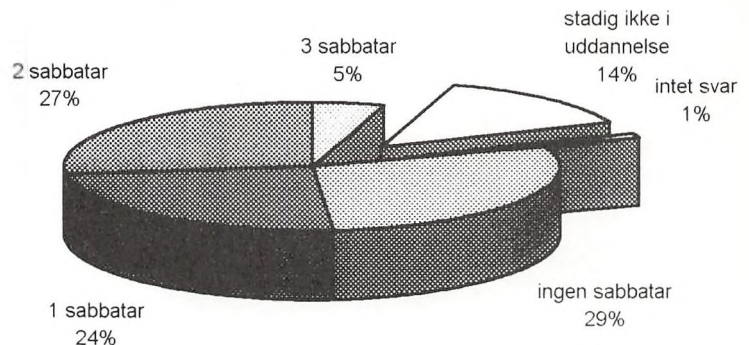
ste tilfælde fik vi hjælpsomme forældre i røret!

Og hvad fandt vi så ud af?

1. Vigtigst af alt gik det studenterne godt. Meget få studenter var i en position, der kunne ligne starten på en taber-karriere. Eksempelvis var der kun 1 student, der hverken var i arbejde eller igang med en eller anden slags uddannelse.

2. Også de studenter, der havde fået lave eksaminer, kom videre i uddannel-

Sabbatår efter studentereksamen 1991

Hvor blev de af?

ses-systemet. Det er således forkert, at man ikke kan bruge en lav studenter-eksamen til noget.

3. Studenterne holder i meget stort omfang pause efter studentereksamen. Under en tredjedel fortsætter umiddelbart efter studentereksamen med en videregående uddannelse. Knap en tredjedel holder endda 2 års pause. Til gengæld er kun 14 % endnu ikke kommet i gang efter 3 år (evt. fordi de stadig går og samler point til drømmeuddannelsen).

4. Studenterne vælger mange forskellige slags uddannelser, men der er stadig en tendens til, at drengene vælger mere ambitiøst og karriere-orienteret (f.eks. ingeniør-uddannelser), mens pigerne spreder sig jævnt over hele spektret af uddannelser. Drengene giver tilsyneladende sig selv færre valgmuligheder end pigerne.

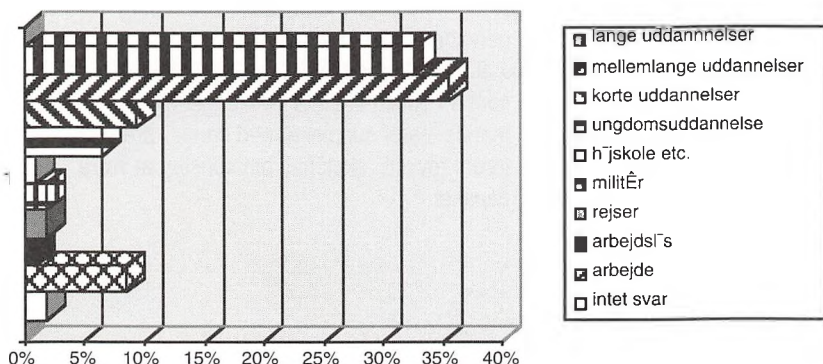
5. Ikke overraskende er der ikke mange studenter tilbage i lokalområdet. Ca. halvdelen er taget til København. Og kun

ca 18% befinder sig på Lolland-Falster (heraf en del i Nykøbing). Resten fordeler sig jævnt ud på resten af landets større uddannelsesbyer.

6. Det er ikke nemt for en provinsstudent at få kollegieværelse. Af de studenter, som er i uddannelse, er det under halvdelen, der bor på kollegium. Mange bor på (et dyrt) lejet værelse.

Som studievejledere har vi nok især fæstet os ved den udbredte uddannelsespause. Den må betyde, at der er et vejledningsbehov for de elever, som efter et eller to år i udlandet kommer hjem og skal igang med videre uddannelse. Det har bestyrket os i den holdning, at gamle elever altid skal være velkomne på studievejleder-kontoret!

Status efter studentereksamen 1991

løvrigt kan henvises til Rapporten: „Hvor blev de af“, Nakskov Gymnasium, marts 1995, som kan rekvireres hos studievejlederne - så længe oplag haves!

Året der gik....

AUGUST

15. 8 - 1. skoledag: Alle får udleveret skema og bøger. 1.g'erne starter blødt op med at lære skolen at kende.
16. 8 - 1.g'ernes anden introduktionsdag. Der laves øvelser, der skal bevidstgøre eleverne om skriveprocessen.
20. 8. - „Skovtursjuntaen“ arrangerer igen en vellykket studie- og hyggetur for lærerne og deres familier til Slotø, Enehøje og Albuen.
29. 8 - Klasserepræsentanter fra 1.g orienteres om vores nye regler for den lange ekskursion i 2.g, specielt om skolens målsætning om at styrke samarbejdet med vore udenlandske partnerskoler. Eleverne bliver bedt om at finde ekskursionsmål indenfor de næste 2 måneder.
31. 8 - Efter skoletid mødes lærerne til pædagogisk debat. Rektor Kjellberg Christensen holder et oplæg om brug af elektroniske medier i fremtidens gymnasium. Bagefter orienterer lektor S. L. Nielsen om forsøg med undervisningsdifferenciering i fysik.

SEPTEMBER

2. 9 - Skolens fødselsdag.
Fra kl. 12.00 arbejder alle elever med at udsmykke kantinen. Revyholdet finpudser sket-cherne. Kl. 18.00 starter „kyllingefesten“ med revyen, derefter bliver der traditionen tro serveret kyllingesteg. Og så er der dans.
6. 9. - Erhvervsøkonomiholdet besøger Steff-Houlbergslagterierne i Ringsted.
6. 9. - På skolebestyrelsens møde beslutter man bl.a., at vi af hensyn til årets temadage bruger lørdag den 5. november som skoledag. Som erstatning bliver juleferien forlænget til 3. januar.
9. - 10. 9. - Højniveauholdet i biologi arbejder to dage på naturskolen ved Søndersø/Maribo.
13. 9. 1. - Klassernes forældre indbydes til møde. Der gives orientering af rektor og studievejleder. En kort undervisningsdemonstration skal give forældrene et indtryk af, hvad gymnasieundervisning er.
20. 9. - Regionalstævne i atletik i Nakskov. Pigeholdet kvalificerer sig til finalen.
23. 9. - Et geografihold fra vores partnerskole i Berlin besøger skolen. Holdet er på „hyttetur“ til Lolland.
29. 9. - Finalestævne i atletik i Svendborg. Pigeholdet endte på en 9. plads.
30. 9. - Fællestime: En forestilling i teatersalen som en optakt til årets temadage. Et „enmands teater suppleret med dame“ præsenterer i revystil sketches om kunsten at være dansker.

OKTOBER

1. - 8. 10. - Et idrætshold fra vores partnerskole i Berlin er på udvekslingsbesøg hos hf-tilvalgsholdet i idræt.
- 1.- 14. 10. - Europaklassen er på deres 3. studietur, som denne gang går til La Ciotat/ Frankrig.
2. 10. - Gymnasiet bliver bedste „firmahold“ ved lollandsløbet takket være forstærkningen fra vores berliner venner.
4. 10. - Idrætsholdene fra Nakskov og Berlin besøger August-Krogh Institutet for at lære om idrætsforskning. Billedkunstholdet og latin-holdet er medpassager og gennemfører også en studietur i København.
6. og 7. 10. - Besøg af Direktor F. Scheuer og hans inspektor fra Andreas Oberschule i Berlin-Friedrichshain for at drøfte vores fremtidige samarbejde.
14. 10. - Dagens overraskelse: Undervisningen aflyst de to sidste timer, hvor koret vil give en prøve på det program, de præsenterer i Letland.
15. - 22. 10. - Koret i Letland. Læs artiklen om sangens betydning for lettere.
24. 10.: - Fællestime til orientering om Operation Dagsværk.
26. 10. - Fællestime til igangsættelse af temadagene.
26. 10. - Møde i pædagogisk råd, hvor der bl.a. drøftes forsøgsansøgninger. Det bliver anbefalet at tilbyde spansk (obligatorisk niveau) på gymnasiet.

NOVEMBER

1. 11. - Rektor fra partnerskolen i La Ciotat på besøg for at drøfte fremtidige samarbejdsmuligheder.
1. 11. - Teknikfagsholdet og PJ besøger Nakskov Sukkerfabrik.
- 3.-5- 11. - Temadage med titlen „Undskyld, hvor går grænsen“. Læs herom bidraget med samme titel.
10. 11. - Operation Dagsværk
15. 11. - Møde i fællesudvalget. Her godkendes bl.a. 1.g'ernes ekskursionsønsker til næste skoleår.
- 18.11. - Tilvalgsholdet i samfundsfag med GL og 3az med EH og BD på ekskursion i København.

DECEMBER

2. 12. - Fællestime: 3x præsenterer årets St. Lucia.
7. 12. - Forældrekonsultation.
12. 12. - Bestyrelsen beslutter som øverste myndighed vedrørende fagtilbud at skolen tilbyder spansk fra næste skoleår.
14. 12. - Møde i pædagogisk råd: Man evaluerer temadagene og drøfter ændrede terminer for karaktergivning i næste skoleår.
- 14.-21. 12. - 3.g'er og 2.hf'er skriver deres store opgave.
21. 12. - Kl. 12.00 - 18.00 mødes lærerne til en pædagogisk debat. Indleder er fremtidsforskeren Uffe Paludan.
22. 12. - Juleafslutning i teatersalen

FEBRUAR

1. 2. - Højniveauholdet i fysik tager med SN til København
8. 2. - Ekskursionsdag til København for flere valghold: Franskholdene 1az,1by,3az,3a sammen med BD, ML, SE, højniveauholdet i tysk, 3aby med HH, holdet i billedkunst, 3y, med BC, og samfundsfagholdet 2y,3xy med MK. Også de sproglige 1.g'ere, 1a og 1b, kom afsted sammen med PF og PJ.
8. 2. - Orientering og rundvisning for folkeskolens afgangselever og deres forældre.
21. 2. - Orienteringsmøde for 1.g'ere og deres forældre vedrørende fagvalg.

MARTS

- 17.-18. 3. - Skolekomedie; læs herom andetsteds.
22. 3. - Erhvervsøkonomiholdet besøger Høby Diesel.
23. 3. - Regionsfinalestævne i volleyball i Nakskov.
29. 3. - Studiekreds i eksamensteknik ved ML og KG.
- 27.-31. 3. - 1p tager sammen med GL og MW på udvekslingsbesøg i Berlin. Eleverne deltager i Andreas Oberschules „Europawoche“, hvor der også er gæster fra Paris og Stockholm.

APRIL

- 2.-7. 4. - Ekskursionsuge for 2.g:
2a i Prag og ternberk med BD og AK
2x i Firenze med NJ og NP
2y i Firenze med EH og SN
2z i München med TH og SH
- 20.-22. 4. - Mellemniveauholdet i geografi tager på ekskursion til Kaldred sammen med HJ
- 22.-29. 4. - En lærer og 6 elever fra Gymnasium ternbeck på studiebesøg.
25. 4. - Studiebesøg af biologiholdet med KV på Nakskov Rensningsanlæg, hvor der foretages spildevandsanalyser.
28. 4. - Forårskoncert
- 28.4. - 8.5. - Forårsudstilling: Elevarbejder fra gymnasiet og HF vises frem i bibliotekets mødesal.

MAJ

3. 5. - Eksamenskursus for alle lærere for at få drøftet de sidste ændringer af eksamensreglerne.
3. 5. 2.- HF'ernes sidste undervisningsdag.
- 5.5. - 2.akt af musicalen „Skoledrømme“ genopføres som skolens bidrag til mindehøjtidelighederne omkring Danmarks befrielse.
10. 5. - 3.g'ernes sidste undervisningsdag. Deres eksamensplan offentliggøres.
17. 5. - Nu får også 1. og 2.g at vide, hvilke fag de skal op i.
19. 5. 1.g'ernes og 1. HF'ernes sidste undervisningsdag. 1.g starter med danskopgaven, der skrives i den følgende uge.
24. 5. - Nu afsluttes også 2.'gernes undervisning.

23. juni. - Eksamenstrængslerne slut. - - - Translokation!

Personalia.

Ved indgangen til skoleåret 1994/95 havde Nakskov Gymnasium ialt 432 elever/kursister fordelt på 17 klasser. Heraf gik 311 på gymnasiet og 121 på HF.

Lærerpersonalet udgjordes af 50 fast- som løsere ansatte og den teknisk- administrative gruppe af 4 ansatte.

Blandt lærerne var der pr. 1/8 94 flg. nyansættelser i faste stillinger: John Østergaard Andersen med dansk og tysk og Morten Kruse med filosofi, religion og samfundsfag.

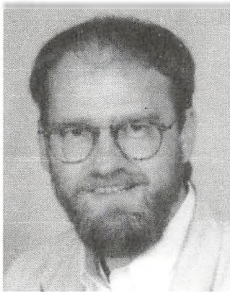
Peter Fink med latin og oldtidskundskab, Francesca Tumiatì Rasmussen med engelsk og Niels Rasmussen med dansk og religion blev ansat som årsvikarer.

Samtidig forlod adjunkt Vivian Nedergaard, adjunkt Søren Jensen og årsvikar Susanne H.K. Kragssaa gymnasiet.

På gymnasiets kontor forlod Johnny Nielsen efter endt uddannelse sin uddannelsesplads og blev afløst af Jacob Lejre Jensen, som blev ansat som kontorelev d. 1/9 94. På kontoret kunne man d. 1/8 fejre Birgitte Sørensens 10-års jubilæum som kontorassistent ved Nakskov Gymnasium.

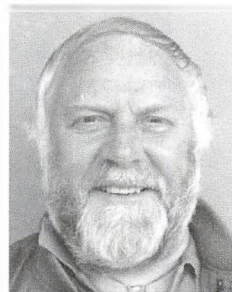
Nakskov Gymnasium har i skoleåret haft 3 pædagogikums-kandidater: nemlig Uffe W. Berg i kemi, Leif Andersen ligeledes i kemi og endelig Tommy Haugaard i fysik. Herfra har John Østergaard Andersen været i pædagogikum på Maribo Gymnasium og Morten Kruse på Nykøbing Katedralskole.

Personalia

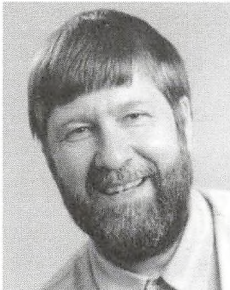
JA
John Østergaard Andersen

dansk, tysk

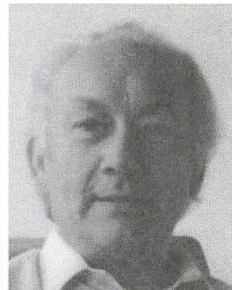

NB
N. E. Bertelsen

idræt

KC
V. Kjellberg Christensen
rektor
matematik, fysik

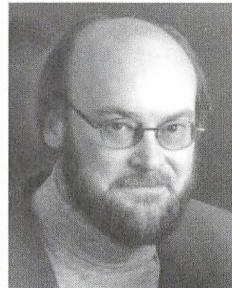
OC
Orla Christiansen

biologi, kemi

BC
Birgit Clausen

engelsk, billedkunst

CC
Claus Clausen
studievejleder
historie, latin, oldtidskundskab

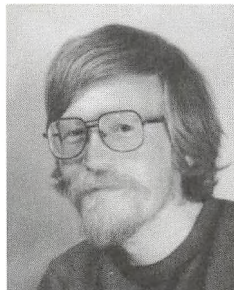
BD
Bodil Bjerre Danielsen

dansk, fransk

SE
Steen Eiberg

fransk, historie

PF
Peter Fink

græsk, latin, oldtidskundskab

KG
Kirsten Greve
studievejleder

fransk, engelsk

HH
H. C. Højbjerg Hansen
inspektør

engelsk, tysk

LH
Inga-Lill Højbjerg Hansen

engelsk

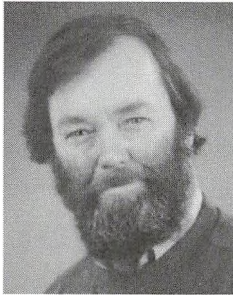
LI
Liselotte Hansen

engelsk, fransk

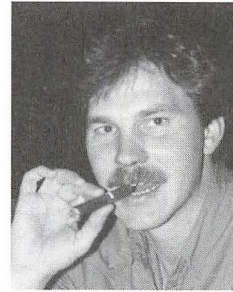
BH
Birgitte Holme Hartmann

fransk, spansk, idræt

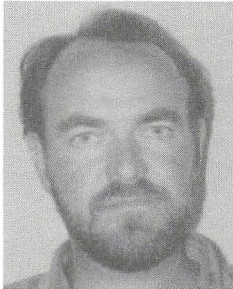
EH
Niels Erik Hartmann

historie

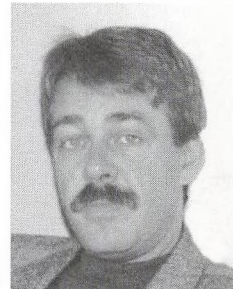
TH
Torben Hermansen

*matematik, fysik, naturfag,
datalogi*

SH
Steffen Taulborg Hummelose

biologi, geografi

AJ
Allan Jensen

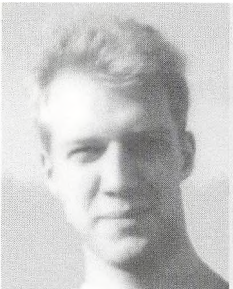
tysk, dansk

AJ
Anette Jensen
sekretær

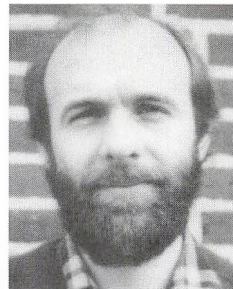

JL
Jacob Lejre Jensen
kontorelev

TG
Tom Gotthold Jensen

matematik, datalogi

JJ
Jørn Finne Jepsen

samfundsfag, geografi

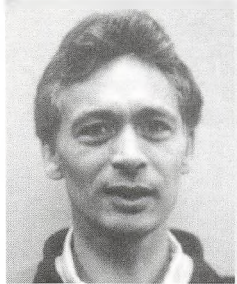

PJ
Per Jepsen

fysik, matematik, naturfag

HJ
Henning Johansen
boginspektor
historie, geografi

MJ
Mogens Johansen

biologi, kemi

NJ
Niels-Bo Jørgensen

dansk, geografi

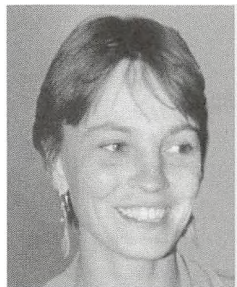
MK
Morten Kruse

filosofi, samfundsfag, religion

AK
Anne Kurup

dansk, tysk

LL
Inger Lis Lynæs Larsen

psykologi

DL
Stefan Larsen

engelsk, tysk, russisk

LA
Morten Laurits Laursen

fysik, matematik

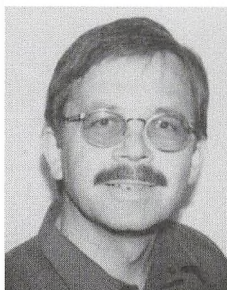
GL
Gitte Leth

historie, samfundsfag

ML
Marlene Lyngstorp

fransk, idræt

FM
Finn Madsen
studievejleder for hf
historie, engelsk

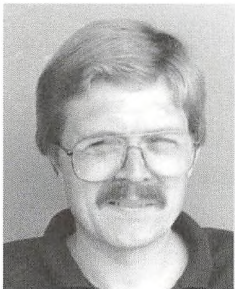

HM
Helge Orla Marquardsen

tysk, engelsk

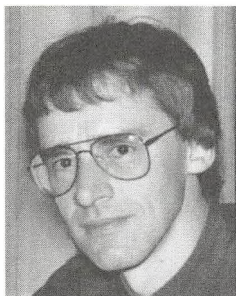
AM
Alice Martinsen
inspektør
dansk, billedkunst

NM
Niels Munk
tillidsmand
dansk, samfundsfag

JN
Jørgen Nielsen
pedel

SN
Søren Lune Nielsen

matematik, fysik, naturfag

PE
Jimmy Pedersen

musik

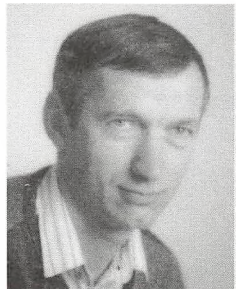

BP
Lars Boye Petersen
studievejleder
dansk

NP
Johannes Nørgaard Petersen

historie, billedkunst

JP
John Povlsen
inspektør
matematik

LP
Lone Povlsen

matematik

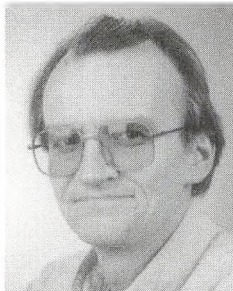
FR
Francesca Tumiaty Rasmussen

engelsk

NR
Niels Rasmussen

dansk, religion

OS
Ole Skibsted
inspektør
dansk, religion, oldtidskundskab

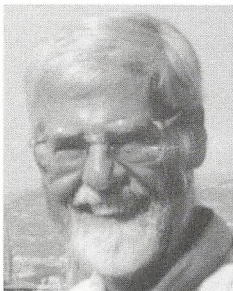
SL
N. P. Skov-Larsen
fransk, religion, erhvervsøkonomi

LS
Lars Sonne
historie, idræt

GS
Birgitte Osholm Sørensen
sekretær

KV
Kjeld Vejbjerg
biologi

MV
Mogens Vestergaard
fysik, kemi, naturfag

LV
Lone Vinum
dansk, kemi

MW
Michael Weyand
matematik, erhvervsøkonomi